

Protokoll fört vid enskild föredragning

Regeringskansliet
Allmänna byrån, stabsenheten, Rk1c

Beslutande
Minister
Annika Hambrudd

Föredragande
Senior rättssakkunnig
Niclas Slotte

Justerat

Nr 7

Utlåtande om utkast till proposition om
ändring av lagen om jämställdhet mellan
kvinnor och män.

ÅLR 2022/3184

9 Rk1c

Landskapsregeringen beslöt avge utlåtande till social- och hälsovårdsministeriet enligt
bilaga 1.

Hänvisning
Er begäran om utlåtande

Social- och hälsovårdsministeriet
Kirjaamo.stm@gov.fi

Kontaktperson
Sakkunnig inom jämställdhet Kristin Mattsson

Tanja.auvinen@gov.fi

Ärende

Utkast till proposition om ändring av lagen om jämställdhet mellan kvinnor och män

Allmänt

Landskapsregeringen konstaterar inledningsvis att begäran om utlåtande inte i sin helhet översatts till svenska. Landskapsregeringen behöver vidare, enligt 38 § självstyrelselagen för Åland, erhålla utkastet till proposition i sin helhet på svenska. Landskapsregeringen har hittills enbart erhållit paragrafexterna på svenska. Landskapsregeringen kan därmed inte ge utlåtande över annat än den del av propositionen som översatts till svenska.

Lagstiftningsbehörigheten

På Åland gäller landskapslag (1989:27) om tillämpning i landskapet Åland av lagen om jämställdhet mellan kvinnor och män som gör rikets lag av den 8 augusti 1986 om jämställdhet mellan kvinnor och män (FFS 609/1986) tillämplig i landskapet Åland med i de landskapslagen angivna avvikelser.

Genom landskapslagen om tillämpning i landskapet Åland av lagen om jämställdhet mellan kvinnor och män (ÅFS 27/1989, nedan blankettlagen) har rikets lag om jämställdhet mellan kvinnor och män (FFS 609/1986, nedan rikslagen) med vissa avvikelser gjorts tillämplig i landskapet. Rikslagens syfte är att hindra diskriminering på grund av kön och främja jämställdheten mellan kvinnor och män samt att i detta syfte förbättra kvinnans ställning i synnerhet i arbetslivet. Jämställdheten mellan könen utgör ett rättsområde som inte särskilt uppräknas i självstyrelselagen vid fördelningen av lagstiftningsbehörigheten mellan rikets och landskapets lagstiftande organ. Lagstiftningsbehörigheten bör därför i det enskilda fallet bedömas i enlighet med behörighetsfördelningen i självstyrelselagen då man avgör om ärendet hör till rikets eller landskapets behörighet. Landskapslagens tillämpningsområde har inte preciserats. Med anledning härav konstateras att landskapslagen endast kan gälla de rättsområden på vilka lagstiftningsbehörigheten tillkommer landskapet. Enligt 18 § 1, 2 och 4 punkterna i självstyrelselagen har landskapet lagstiftningsbehörighet i fråga om lagtingets organisation och uppgifter samt val av

lagtingets ledamöter, landskapsregeringen och under denna lydande myndigheter och inrättningar, kommunernas förvaltning, landskapets tjänstemän och kommunernas tjänsteinnehavare samt tjänstekollektivavtal för landskapets och kommunernas anställda. Enligt 27 § 21 punkten i självstyrelselagen har riket behörighet i fråga om övrig arbetsrätt, vilket innebär att privaträttsligt anställdas rättsställning regleras av rikslagstiftning såväl vad gäller dem som är anställda av privata arbetsgivare som dem som är privaträttsligt anställda av landskapet eller en kommun på Åland. Landskapslagen berör även undervisningsväsendet på vilket område lagstiftningsbehörigheten tillkommer landskapet enligt 18 § 14 punkten i självstyrelselagen

Enligt 27 § 21 punkten i självstyrelselagen har riket lagstiftningsbehörighet i fråga om arbetsrätt med undantag av tjänstekollektivavtal för landskapets och kommunernas anställda och med beaktande av vad som stadgas i 29 § 1 mom. 6 punkten och 29 § 2 mom. Enligt nämnda 29 § 1 mom. 6 punkt har riket lagstiftningsbehörighet i ärenden gällande arbetsavtal, med de undantag beträffande läroavtal som följer av 18 § 14 punkten, och samarbete inom företag. Lagstiftningsbehörigheten gällande landskapets tjänstemän, tjänstekollektivavtal för landskapets anställda och disciplinär bestraffning av landskapets tjänstemän tillkommer landskapet enligt självstyrelselagens 18 § 2 punkt. En motsvarande bestämmelse gällande kommunernas tjänsteinnehavare finns i självstyrelselagens 18 § 4 punkt.

Fördelningen i lagstiftningsbehörighet mellan riksdagen och lagtinget framgår även av Ålandsdelegationens utlåtande nr 18/22 av den 13 april 2022 samt av Högsta domstolens utlåtande (OH 2020/161) av den 16 september 2020.

Vidare regleras offentligheten av myndighetshandlingar hos landskapets myndigheter och kommunerna av offentlighetslag (2021:79) för Åland.

Mot bakgrund av det ovanstående anser landskapsregeringen att ändringen av rikslagen till den del den berör kommunerna och landskapet hör till landskapets behörighet. I det fall lagtinget inte beslutar om avvikelser i blankettlagen blir således ändringen automatiskt gällande även på Åland med stöd av blankettlagen.

Synpunkter på förslaget

Landskapsregeringen arbetar aktivt med att öka jämställdheten mellan könen. Inom ramen för de kollektivavtalsförhandlingar som landskapsregeringen för med arbetsmarknadens parter har ett arbetsvärderingssystem införts som omfattar alla anställda vid landskapsregeringen och underlydande myndigheter. Därtill genomförs systematiskt lönekartläggningar för att statistiskt följa med utvecklingen både inom offentlig och privat sektor på Åland. Eftersom lönerna inom offentlig sektor är offentliga så har förslaget sannolikt större betydelse inom privat sektor.

Landskapsregeringen konstaterar rent allmänt att man kan överväga att ha samma gränsdragning för vilka arbetsgivare som omfattas av förslaget som gäller enligt samarbetslagstiftningen.

Minister

Annika Hambrudd

Senior rättssakkunnig

Niclas Slotte